

Hírlevél 2006/4.

- **EIB- AZ EMCDDA EVALUÁCIÓS ESZKÖZTÁRA**
- **JELENLEG FOLYÓ KUTATÁSOK BESZÁMOLÓJA**
- **ANGOL NYELVŰ SZAKMAI KIADVÁNYOK**

EIB - EVALUATION INSTRUMENTS BANK- AZ EMCDDA EVALUÁCIÓS ESZKÖZTÁRA

Az EMCDDA az Evaluációs Eszköztárral kívánja elősegíteni, hogy a program-értékelések során megbízható módszerek kerüljenek alkalmazásra, valamint, hogy megkönnyítse ezen eszközök európai szintű standardizálását. Az Eszköztár valójában egy on-line dokumentumtár, amely prevenciós és kezelési programok értékeléséhez egyaránt tartalmaz eszközöket. Az egyes eszközök alkalmazhatóságának leírása mellett a témához kapcsolódó tanulmányok segítik a bemutatott módszerek használatát.

Az Eszköztárban jelenleg 170 kezeléssel és 70 prevencióval kapcsolatos értékelési eszköz található, összesen 19 nyelven.

Az Eszköztárral kapcsolatban fontos megjegyezni, hogy csak ingyenes, szerzői jogvédelem nélküli eszközöket tartalmaz, és sok esetben előfordul, hogy egyes eszközök más nyelvre fordított verziói valamelyest különböznek az eredetitől (elsősorban a kulturális adaptáció miatt).

Az Eszköztár természetesen kereshető, erre három lehetőség kínálkozik:

- kulcsszavas keresés
- szabadszöveges keresés
- tematikus keresés.

Az Eszköztár elérhető: <http://eib.emcdda.eu.int/>

Az Eszköztár adatbázisa jelenleg 4 magyar nyelvű eszközt tartalmaz, ezek a következők:

Maudsley Addikció Profil (MAP) – kokain

<http://eib.emcdda.eu.int/index.cfm?fuseaction=public.Content&nNodeID=6344&sLanguageISO=EN>

Euro ADAD (kézikönyv, kérdőív, visszajelző lap)

<http://eib.emcdda.eu.int/index.cfm?fuseaction=public.Content&nNodeID=6350&sLanguageISO=EN>

Addikció Súlyossági Index (EuropASI)

<http://eib.emcdda.eu.int/index.cfm?fuseaction=public.Content&nNodeID=6457&sLanguageISO=EN>

RAR - Gyors Helyzetfelmérés és Válasz (interjúvázlat, modulok)

<http://eib.emcdda.eu.int/index.cfm?fuseaction=public.Content&nNodeID=6500&sLanguageISO=EN> ■

JELENLEG FOLYÓ KUTATÁS

Sorozatunkban ebben a hónapban

Dr. Elekes Zsuzsanna (Budapesti Corvinus Egyetem) vezetésével készülő kutatásról számolunk be.

A problémás drogfogyasztás elterjedtségének becslése

A kutatás célja a különösen veszélyeztetett, problémás drogfogyasztók rejtett csoportjainak feltérképezése, a problémás drogfogyasztás elterjedtségére vonatkozó becslések elvégzése. A kutatás célja ugyanakkor a rendelkezésre álló statisztikai adatbázisokkal kapcsolatos problémák feltárása, és egy folyamatos monitorozó rendszer kidolgozásának előkészítése.

A hagyományos közvetett és közvetlen indikátorokkal nem mérhető problémás fogyasztás mérésére dolgozták ki azokat a becslési eljárásokat, amelyek közvetett és közvetlen indikátorokon alapulnak, és a drogfogyasztók között jelentős arányokat képviselő rejtett, problémásabb, vagy ritkább és/vagy stigmatizáltabb drogfogyasztási módok elterjedtségét mérik (lásd pl: EMCDDA Scientific Monograph Series No. 1. EMCDDA Recommended Draft Technical Tools and Guidelines).

E becslési eljárásoknak jelenleg három nagyobb csoportja ismert: a *multiplikátor eljárás*, a *„capture-recapture” módszer*, valamint a *többváltozós módszer*. A multiplikátor módszer az ismertté vált (pl. kezelésbe került) problémás fogyasztók számán, és a problémás fogyasztók ismertté válásának valószínűségén (pl. problémás fogyasztók közül kezelésbe kerülők aránya) alapul.

A többváltozós elemzés a különböző, regionálisan rendelkezésre álló indikátorokon végzett regresszió elemzés segítségével készít becslést a problémás drogfogyasztás országos elterjedtségére vonatkozóan.

A „capture-recapture” módszer a különféle, egymástól független (pl. egészségügyi és igazságügyi) nyilvántartásokban szereplő drogfogyasztók beazonosításán alapul,

abból a feltevésből kiindulva, hogy az egyik nyilvántartásba való bekerülés valószínűsége nem befolyásolja a másik nyilvántartásba való bekerülést. Ez pedig lehetővé teszi a rejtett népesség becslését a vizsgált regiszterekben való jelenlét illetve nem jelenlét alapján.

A kutatás során az Európában legelterjedtebben használt „capture-recapture” módszert alkalmazzuk. A rendelkezésre álló rendszerekkel kapcsolatos előnyök és problémák ismeretében legmegbízhatóbb eredményt az egészségügyi és a rendőrségi adatbázisok összehasonlításából nyerjük.

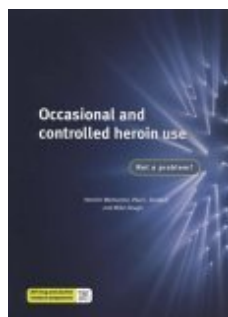
A TDI (kezelési igény indikátor) 2005. évi bevezetése lehetővé teszi a kezelésben megjelentek beazonosítását, és az átfedések kiszűrését. A rendőrségi adatok feldolgozása jelenleg csak az egyedi nyilvántartásokban szereplő adatok kigyűjtésével lehetséges. A két adatbázis illesztése lehetőséget ad a problémás drogfogyasztók rejtett csoportjaira vonatkozó statisztikai becslések elvégzésére.

A kutatás a 2005-ben egészségügyi vagy rendőrségi nyilvántartásba került problémás (opiátokat, amfetamint és kokaint fogyasztó) drogfogyasztókra terjed ki. A kutatás módszertani tapasztalatai lehetővé teszik, hogy a későbbiekben rendszeresen készüljenek országos szintű becslések a problémás drogfogyasztás méreteiről.

A kutatás lebonyolításakor az EMCDDA útmutatóját vesszük alapul (EMCDDA Recommended Draft), így a kapott eredmények az Európai Unió Tagországainak megfelelő eredményeivel összehasonlíthatóak lesznek. ■

ANGOL NYELVŰ SZAKMAI KIADVÁNYOK

Az egyesült királyságbeli *Joseph Rowntree Foundation*,
Drug and Alcohol Research Programme kutatásainak könyvsorozatából

Kontrollált és alkalmi heroin-használat (Controlled and occasional heroin use study) Hamish Warbuton, Paul J. Turnbull and Mike Hough

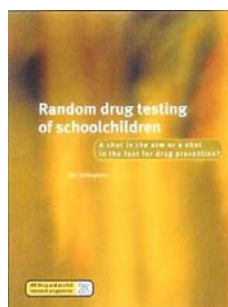
Keveset tudunk az alkalmi és a kontrollált heroin-használókról. A londoni King's College Criminal Policy Research intézete készítette tanulmány az alkalmi és a kontrollált heroin-használók használati magatartását és a dependencia kontrollálását mutatja be.

A szerzők 51 mélyinterjúval és 123 internetes-interjúval olyan nem-függő és kontrollált heroin-függőkről gyűjtöttek információkat, akik heroin-használatukat szinte teljesen problémamentesnek érezték. A tanulmány bemutatja, hogy ez a rejtett populáció hogyan tartotta fenn stabil és kontrollált heroin-használati magatartását.

Paul Turnbull azonos című follow-up tanulmánya 2006 novembere után várható.

A kiadvány letölthető:

<http://www.jrf.org.uk/bookshop/eBooks/1859354254.pdf>

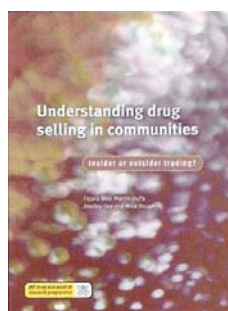

Szűrőpróbaszerű iskolai kábítószer-tesztelés (Random drug testing of schoolchildren) Neil McKeganey

Az Egyesült Királyságbeli iskoláskorú gyermekek szűrőpróbaszerű kábítószer-tesztelésének gondolata támogatókra talált a politikai paletta számos pontján. De a tesztelésnek ez a formája valóban jó ötlete-e, amit tovább kellene fejleszteni vagy olyasmis, amit jobb lenne elkerülni? A tanulmány a kérdés elméleti, etikai és gyakorlati bizonyítékokon alapuló tényeivel foglalkozik.

A kiadvány letölthető:

<http://www.jrf.org.uk/bookshop/eBooks/1859352839.pdf>

Kábítószer árusítás helyi közösségekben (Understanding drug selling in communities) Tiggey May, Martin Duffy, Bradley Few and Mike Hough

Ezidáig kevés kutatás készült arról, hogyan működnek a helyi drogpiacok. A Criminal Policy Research tanulmánya leírja a folyamatot, amely során a személyek kábítószer árusítónak válnak és vizsgálja a kábítószer-árusítással kapcsolatos attitűdjeiket. Olvashatunk arról, hogy a helyi közösségre milyen hatást gyakorol a kábítószer-árusítás, illetve a dealerek jelenléte. Képet kaphatunk egyes helyi közösségekben zajló illegális gazdasági tevékenységről, amely a kábítószer-kereskedelmen kívül a lopott cikkek forgalmazását is magában foglalja.

A kiadvány letölthető:

<http://www.jrf.org.uk/bookshop/eBooks/1859354181.pdf>

(Forrás: *Drugnet Ireland*, Issue 17) ■